

พงศกานต์ แก้วมานะประเสริฐ : วัฒนธรรมความปลอดภัยข้างอากาศยานสายการบิน
ต้นทุนต่ำในประเทศไทย (AIRCRAFT MECHANIC SAFETY CULTURE OF LOW COST
AIRLINES IN THAILAND)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : อ. ดร.คงศักดิ์ ชมชุม, 116 หน้า

คำสำคัญ: วัฒนธรรมความปลอดภัย, ข้างอากาศยาน, สายการบินต้นทุนต่ำ

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานเชิงอธิบาย มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาปัจจัยเกี่ยวกับวัฒนธรรมความปลอดภัยข้างอากาศยานของสายการบินต้นทุนต่ำในประเทศไทย 2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมความปลอดภัยข้างอากาศยานของสายการบินต้นทุนต่ำในประเทศไทย และ 3. เพื่อศึกษาแนวทางการนำวัฒนธรรมความปลอดภัยมาใช้สำหรับข้างอากาศยานของสายการบินต้นทุนต่ำในประเทศไทยโดยแบ่งเป็น 2 ระยะ โดยระยะแรกมุ่งศึกษาการวิจัยเชิงปริมาณ จากนั้นจึงศึกษาด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่ออธิบายข้อมูล ดังนี้ ระยะแรกการวิจัยเชิงปริมาณกลุ่มตัวอย่าง คือ ข้างอากาศยานที่ทำงานกับสายการบินต้นทุนต่ำในประเทศไทย ณ ท่าอากาศยานดอนเมือง จำนวน 252 คน ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบโควต้า เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามออนไลน์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้การวิเคราะห์สถิติทดสอบด้วย ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการถดถอยเชิงเส้นแบบพหุคูณ ระยะที่สองการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้ให้ข้อมูลหลักคือ ข้างอากาศยานหัวหน้าฝ่ายวิศวกรข้างอากาศยานมีใบอนุญาต และมีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 3 คน คัดเลือกแบบเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยเชิงปริมาณพบว่า วัฒนธรรมความปลอดภัยของข้างอากาศยานทั้ง 5 ด้านสามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของระบบการจัดการความปลอดภัย (SMS) ได้ร้อยละ 62.30 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยวัฒนธรรมแห่งความยืดหยุ่นมีอิทธิพลสูงสุด รองลงมาคือวัฒนธรรมแห่งความยุติธรรม การรายงาน และการสื่อสารข้อมูล ขณะที่วัฒนธรรมการเรียนรู้มีอิทธิพลในทิศทางตรงข้าม ส่วนผลการวิจัยเชิงคุณภาพพบว่า แม้องค์กรมีระบบความปลอดภัยชัดเจน แต่การปฏิบัติจริงยังได้รับอิทธิพลจากแรงกดดันด้านเวลาและต้นทุน ซึ่งส่งผลต่อการตัดสินใจด้านความปลอดภัยของข้างอากาศยาน

สาขาวิชาการจัดการการบิน

ปีการศึกษา 2568

ลายมือชื่อนักศึกษา พงศกานต์

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา _____

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม _____

PONGSAKAN KAEWMANAPRASERT : AIRCRAFT MECHANIC SAFETY CULTURE OF
LOW COST AIRLINES IN THAILAND

THESIS ADVISOR : KONGSAK CHOMCHUM, Ph.D., 116 PP

Keyword: Safety Cultures, Aircraft Mechanic, Low Cost Airlines

This research is explanatory mixed-methods research. The objectives are 1) to study the factors related to the safety culture of aircraft maintenance technicians of low-cost airlines in Thailand 2) to study the factors influencing the safety culture of aircraft maintenance technicians of low-cost airlines in Thailand and 3) to study the guidelines for implementing safety culture for aircraft maintenance technicians of low-cost airlines in Thailand. The study is divided into two phases. The first phase focuses on quantitative research, followed by qualitative research to explain the data, as follows in the first phase, the quantitative research, the sample consisted of 252 aircraft maintenance technicians working with low-cost airlines in Thailand at Don Mueang International Airport. A quota sampling method was used. Data was collected from an online questionnaire. The statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, correlation coefficient, and multiple linear regression. In the second phase, qualitative research was conducted through in-depth interviews with key informants, specifically aircraft maintenance supervisors, licensed aircraft maintenance engineers, and those with more than 10 years of work experience, totaling three persons, selected using purposive sampling. Data were analyzed using content analysis.

The quantitative research results revealed that the five dimensions of safety culture among aircraft maintenance technicians could jointly predict the effectiveness of the Safety Management System (SMS) at 62.30 percent, with statistical significance at the .05 level. The flexible culture had the highest influence, followed by just culture, reporting culture, and information culture, while learning culture had an influence in the opposite direction. The qualitative research results revealed that, although the organization has a clear safety system, actual practices are still influenced by time and cost pressures, which impact the safety-related decision-making of aircraft maintenance technicians.

Aviation Management

Academic Year 2025

Student's Signature _____ 

Advisor's Signature _____ 

Co-Advisor's Signature _____ 